

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 „
Negyedévre ———— 6 „
Egy hóra ———— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1900.

XXIX. évfolyam. 71. szám.

Kedd, március 27

Honvédelmi költségvetés.

Nagybecskerek, március 27.

(—s) A budget-vita tulnyomó része már el van intézve, csupán a honvédelmi és pénzügyi költségvetés és az appropriációs vita maradt hátra, de természetesen ezeknek is sima elintézését várhatjuk.

A honvédelmi miniszter nagy népszerűsége már magában véve elég garanciát nyújt arra nézve, hogy költségvetését akadályok nélkül letárgyalhassa, de különben is a honvédség érdekei annyira szívéhez vannak növe minden magyar embernek, hogy azokért szívesen hozza meg az áldozatokat.

Ambár nem is erről lehet szó a honvédelmi költségvetésnél, hanem arról a kritikáról, melyet különösen a független ségi párt szokott gyakorolni ennél a tárgyalásnál, s melynek megszokott, és magában véve igen dicéretes célja a honvédség nemzeti jellegének szem előtt tartása és az afelett való féltékeny őrökös.

Erre az őrökösre azonban, hál' Istennek, nincsen szükség mostanában, mivel a függetlenségi párt nélkül is tudják a vezetők, de különösen a honvédelmi miniszter, báró Fejérváry, hogy a honvédségnek első célja és kötelessége az, hogy nemzeti és magyar legyen.

Epen ez az oka és kuforrása annak a nagy népszerűségnek és tiszteletnek, mely a honvédelmi miniszter személyét országsszerte körülveszi.

Mikor ugyanis Fejérváry báró miniszterré lett, nagy volt a láрма és az aggodalom, hogy az „osztrák generális“ alatt el fog „közösödni“ a honvédség, ez azonban nem történt, ellenkezőleg Fejérváryról tudódott ki, hogy milyen jó hazafi, milyen magyar ember, a ki egyik disze a parlamentünknek, legbuzgóbb és legszerencsésebb szószólója érdekeinknek Bécsben, a kinek minisztersége alatt a honvédség katonai nivója nagyot emelkedett, de nemzeti jellege sem csökkent, ellenkezőleg erősödött.

Különösen féltették a honvédség magyar jellegét attól az intézkedéstől, mely lehetővé tette a közös tiszteknek a honvédségbe való lépését, pedig, mint az eredmény mutatja, ez nem volt semmi rossz hatással a tisztikar szellemére, sem a nemzeti jellegre s épen ezért a vezérkar közössé tétele, mely most van napirenden, sem képezheti holmi gravement tárgyat.

Am azért nem vélünk csalódní, megjósolván, hogy a vezérkar kérdését sokat fogják emlegetni a honvédelmi költségvetés alatt.

Pedig a vezérkar közössé tétele is a honvédség további fejlesztésével és katonai tökéletesítésével látszik összefüggésben lenni.

Arról van szó ugyanis, hogy a legközelebb jövőben műszaki csapatokkal, illetőleg tüzérséggel fogják kiegészíteni a honvédséget, a mit már a magasabb magyar honvéd katonai akadémia és főreál iskolák is — melyek a Bánffy-kabinet legszebb hagyatékai — kilátásba helyeztek.

Ezek az iskolák nemcsak a honvédséget látják el magyar tisztekkel, de a közös hadsereg tisztikarában is idővel helyre állítják majd a természetes paritást és egyszersmind biztosítékot nyújtanak a honvédség nemzeti jellegének megőrzésére nézve is.

Legnagyobb biztosíték azonban az, ha a honvédelmi miniszterium élén olyan kitünő, tekintélyes és vitéz katoná, olyan jó hazafi s olyan kiváló és népszerű politikus áll, mint Fejérváry Géza báró.

Szell Kálmán miniszterelnök, a ki, mint jelentették, szombaton Bécsbe utazott, tegnap Hazay titkár kíséretében visszaérkezett a fővárosba. Mint a Magyar Nemzet értesül, a miniszterelnök folyó ügyekről referált a Fel ségnek s ezek között legfontosabb a delegáció ügye. Erre vonatkozólag az a megállapodás történt, hogy a delegációk május első felében fognak összejönni és pedig ezuttal Budapesten, miután legutóbb Bécsben ülészetek. A király a delegációk megnyitására természetesen szintén Budapestre jön.

Torontálvármegye 1899-ben.

Nagybecskerek, március 27.

Torontálvármegye közigazgatási bizottsága folyó évi március 19-iki üléséből kifolyólag a múlt évről szóló jelentést a következőben terjesztette Széll Kálmánhoz, a belügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnökhöz:

Törvényhozás és szervezet.

A törvények végrehajtását illetőleg azt jelenhetjük, hogy azok nehézségekbe egyáltalán nem ütköztek, nem mondhatjuk el ezt azonban az 1896. évi XXIII. t.-cikkéről, a mely a személyzet létszámának mai állapota mellett rendkívüli nehezen fog alaposan élegyökereket eresztetni.

Igen fontos az új bünvádi eljárás életbeléptetése, a mely azonban már a mai közigazgatási személyzet létszámának megfelelő emelése nélkül aligha fog kielégítőleg átvitetni a gyakorlati életbe. Ezen új törvény életbelépte két fontos momentumot tüntet fel, a mely még orvoslást igényel. A személyzet szaporítása és a felmerülő eljárási költségek fedezése ez. A mi a személyzetet illeti, őszinte bizalommal kell beismernünk, hogy ambár szakértőnk a képzettség és munkabírás, valamint teljesítés magaslatán állanak, a reájuk nehezedő újabb terhek sulya alatt roskadoznak és ha rövid időn belül ezen a bajon segítve és pedig alaposan segítve nem lesz, ezt a közigazgatás minden más ága meg fogja sínyleni. A törvényhatósági bizottság felismerve ezen tarthatatlan helyzetből előállható komplikációkat, már felterjesztésileg új szolgabírói állomásoknak szervezését sürgette és pedig miután egyfelől a törvényhatóság erre kellő anyagi eszközökkel nem rendelkezik, másfelől pedig ez szorosan vett állami funkció lévén, a szolgabírói állásoknak államköltségen való szervezését tartja egyedül célravezetőnek és indokoltnak. A felmerülő

A „TORONTÁL“ tárcája.

Törvényjavaslat a zsur szabályozásáról.

— Irta: Igric. —

Íróasztalomon ma egy fiatal asszony levelét találtam, melyben azt kérdezi tőlem, hogyan kell viselkedni a zsuron? Föltétlenül rajong ezért a modern institucióért és el is mondja, hogy miért. Olyan okosan mondja, hogy átadom neki a szót: hadd védelmezze ezt a sokaktól félreértett és becsmértelt intézményt a maga ide érvelésével. — Azt mondja a többi között:

— Emlékszem még leánykoromból, hogy mily remegéssel nézett bizonyos napok elé az édesanyám. Ha nagymosás volt, ha surolni kellett a lakást, mindig megijedtünk, valahányszor csöngettek. Háttha éppen most jön látogató? Mondhatom, ez az állapot sokszor türehtetlen volt! Ma ellenben van a hétnek egy délutánja, mikor előre készülhetek arra, hogy kedves leszek és tőlem telhetőleg szellemes. Jöhet minden ismerősöm: azalatt, hogy vele beszélgetek, nem gyötör a gond, hogy mi történik a mosókonyhában és nem kinóz a félelem, hogy mialatt a legfrissebb pletykát élvezem, tán épp akkor hintik el holmi kisebb családi tragédia csiráját abban a lábasban, melyben a vacsora készül. En tehát feltétlenül ragaszkodom a magam és az ismerőseim zsurjához, csupán azzal szeretnék tisztában lenni, mi a törvénye. Ha igazán le akar kötelezni, mondja el...

Nem tudok ellenállani semmiféle jogos kérés-

nek és azért átböngészttem egy csomó könyvet, melyben a következő adatokat találtam egy törvényjavaslatra, mely a zsur szokásait szabályozhatná. Szívesen látom azonban, ha jobban hozzáértők kipótolják azt, ami netalán hiányos volna az én előadásomban.

Nem szükséges okvetlenül, hogy minden kinek minden héten legyen zsurja. Beérheti azzal is, ha minden hónapban egyszer, vagy kétszer fogadja barátait, vagy ismerőseit. De ebben az esetben azt ajánlom, hogy küldje szét a zsuron elején zsurnapját, amely pontosan megmondja, mikor fogad. Megjegyzem, hogy ez már bevett szokás Franciaországban és Angliában.

Ha mint vendég megy el valamely zsurra, az a szabály — ismét hivatkozom a francia és az angol szokásra — hogy férfi léte az előszobában hagyja felöltőjét, de a kalapot magával vigye. A nők ellenben csak akkor vetik le a felsőt, ha a ház urnöje külön felkéri őket erre. Mikor a látogató belép, nem jelentik be, se nem mutatják be azoknak, kik már ott vannak, abban az esetben, ha a ház rendes látogatói közül való, de igenis akkor, ha először jön, vagy már rég nem volt ott s így föltehető, hogy sokan nem ismerik a jelenlevők közül. De ha egészen új vendég jön, a ház urnöje feláll, kezét nyújt neki és a vendégek közül az urak szintén felállnak, a nők ellenben ülve maradnak és főhajtással üdvözlik.

Ha egy urat bemutatnak egy hölgynek; ez nem áll fel, de viszont ha hölgyet mutatnak be urnak, utóbbi fölemelkedik és kezét nyújt. Elmarad azonban a felállás az ur részéről is, ha

a hölgy fiatal leány. Ilyenkor elég az udvarias üdvözlés.

A ház urnöje maga mellé ülteti azt, ki legutóbbára érkezett és olyan beszélgetést kezd vele, mely általános érdekű. Nem vall jó izlésre, ha olyan dologról beszélnek, mely csak kettőjüket érdekelheti. A vendég figyeljen a beszélgetésre, de arra is, hogy rögtön helyet csináljon az utána érkezőnek, mikor a ház urnöje feláll, hogy fogadja. Nem egészen illendő a háziaszszonyt úgy lekötni, hogy az kénytelen legyen véteni a szabály ellen, mely abban áll, hogy ő üdvözölje vendégeit.

A szabadabb mozgás kedvéért ma már nem állítják a székeket egyetlen nagy asztal körül, hanem kisebb asztalokat állítanak a szalon sarkaiba és az ablakok közelébe, de úgy, hogy a vendégek se egymásnak ne fordítsanak hátat, se pedig a bejárat felé ne üljenek háttal, mivel-hogy nagyon kellemetlen volna minden új vendég megérkezésekor megfordulni a saját tengelye körül.

Mikor a teát körülhordozzák, a vendég — francia szokás szerint — csak a jobb kezéről, angol utmutatás szerint pedig mind a két kezéről lehuzza a keztyűt. Ha megitta a teáját, ismét felhuzza a keztyűt.

Rang szerint nem ültetik zsuron a vendégeket, de igenis kor szerint. A férjes nőt mindig megilleti a diszhely fiatal lánnyal szemben, bármely előkelő legyen is az utóbbinak társadalmi állása. Ha több fiatal lány van jelen, nem esik kifogás alá, ha külön csoportba verődnek össze, sőt jobb is, ha szomszéd szobába mennek,

eljárás költségei tekintetében pedig mély tisztelettel javasoljuk, hogy a járási főszolgabírának e célra bizonyos összegű blüvádi általánynak elszámolás kötelezettsége mellett előlegképen kintalványozandó.

Anyakönyvvezetői törzskönyvek.

Miután már mult 1899. évi első fél évi jelentésünkben részletesen kimutattuk, hogy az anyakönyvvezetői munkákör a közégi közigazgatás közegeit elannyira tulterheli, hogy azok ezen munkák elvégzésével tulajdonképeni hivatásuknak teljes mérvben nem felelhetnek meg, erre újból visszatérni nincs szándékunkban, de újbóli hangsúlyozásától el nem zárkozhatunk.

Jelen alkalommal arra kívánunk rámutatni, hogy az anyakönyvvezetés, mely ma még minden tekintetben megfélel a hozzá fűzött várakozásoknak, a jövőben, ha csak orvoslás nem történik bizonyos fokban, elakadni fog. Nevezetesen a családi értesítők kiállításánál fogjuk ezt tapasztalni, s hogy ez kikerülhető legyen s hogy 20—25 év múlva a családi értesítőknek kiállítása semminemű akadályba ne ütközzék, elengedhetlennek tartjuk, hogy minden egyes anyakönyvi kerületben az ottani anyakönyvekben bejegyzett egyes családokról szabályszerű családi törzslapok vezettessenek, a mely körülmény igaz, hogy eléinte a munkaszaporodás okozója fog lenni, de végeredményben munkakönnnyítést fog eredményezni, a mennyiben a hosszas keresgéléseknek mellőzése az anyakönyvvezető a könnyen áttekinthető törzskönyvi lapok adatai alapján rövid idő alatt egybeállíthatja a kívánt családi értesítőt. Azért mély tisztelettel kérjük, ezen fölvetett kérdést tanulmány tárgyává tételének elrendelését.

Az anyakönyvvezetés egyszerűsítése.

A jelenleg érvényben levő jegyzőkönyvi alakban való anyakönyvvezetés bár a leghelyesebb alapon nyugszik, a mai munkaerők alkalmazása mellett nem alkalmas arra, hogy a hozzá fűzött igényeket a rendelkezésre álló idő rövidsége miatt teljesen kielégítse, azért teljes tisztelettel javasoljuk, hogy az anyakönyvek vezetésében a jegyzőkönyvi formátum helyett a rovatos vezetés hozassék be, mint a mely céljának szintén megfelel és alkalmas arra, hogy a közigazgatási szakközegek a rendelkezésre álló időt jobban kiaknázhassák.

ahol fesztelenebbül társalognak. Hanem ezt csak akkor szabad tenni, mikor elegendő számban vannak jelen a férjes asszonyok, mert nem volna helyes, ha egy vagy két asszony unatkoznék, mialatt a fiatalság jól mulat a szomszéd szobában.

Ha a vendégek közül valaki távozni akar, legokosabb ha észrevétlenül megteszi, különösen akkor, mikor a ház ura más vendégektől van körülveve. Kötelessége azonban valakit — de semmiesetre nem a cselédség közül — arra kérni, hogy mentse ki őt és adja át tiszteletét a háziasszonynak. Nagyon furcsának tűnik fel, mikor fontoskodva járja körül a vendégeket és mindegyiktől külön bucsuzik — mintha északi expedícióra készülne. Ellenben igazi művészet kellő időben és megfelelő módon távozni. Legjobb akkor menni, mikor új vendég érkezik. Ha az illető jó ismerős, akkor váltunk vele néhány szót, aztán illa berek! Csak ne sokáig bucsuzni, mert minden unalom közül a legkellemetlenebb az, a melyet a hosszadalmas bucsuzkodás okoz.

Ennyi körülbelül az, amit tanácsolni tudnék. Hogy a háziasszonynak azonfelül még sokféle a kötelessége, magától értetődik. Mindenütt ott legyen a szeme, de csak úgy, hogy azt észre se vegyék. Fontoskodni és türelmetlenné legkevésbé szabad lennie a háziasszonynak. S ha azt akarja, hogy minden vendég igazán jól érezze magát nála, s a zsurja a kellemesek közé tartozzék, ne tüntessen ki senkit túlságosan észrevehető módon, de azért minden vendégében keltse fel a hitet — megfelelő finomsággal és kellő tapintattal — hogy éppen ő az, ki a zsurinak startja.

Anyakönyvvezetők tiszteletdíja.

A mi az állami anyakönyvvezetők tiszteletdíjait illeti, arra nézve megjegyezni bátorodunk, hogy nézetünk szerint sokkal helyesebb volna, ha az anyakönyvvezetők tiszteletdíjait nem a megyei főpénztárból, hanem közvetlenül nyugtáikra az illetékes kir. adóhivatalokból kapnák meg. Ezen javaslatunk főindokát abban leli, hogy a megyei központ más teendőikkel amugy is tulterhelt közegei ezen munkálatok alól felmentetvén, egyéb teendők ellátásában nagyobb tevékenység kifejtésére volnának képesek s mert az anyakönyvvezetők is közvetlen forrásból nyervén díjait, a több esetben előállított késedelmes intézkedések halasztó hatályának kitéve nem volnának s ezen javaslat folytán semmiféle újabb megterheletés a miniszteri központi igazgatásra nézve elő nem állana, kivéve azt, hogy az utalványozás közvetlenül történvén meg, tisztán az utalványozó rendeletek uralpajainak kitöltésével emelkednék a központi igazgatás tevékenysége, de ez által az egyszerűsítés éretnék el, a mi pedig közigazgatásunk egyik leginkább reformra szoruló bürokratizmusának vetne véget legalább ezen a téren.

Anyakönyvi statisztikai lapok

Az állami anyakönyvek vezetés szabályozó végrhajtsági utasítás több részének megváltoztatása mindinkább szükségesnek látszik, mert tartani lehet, hogy a mennyiben a születések, halálozások és házasságok bejegyzésére használatban levő anyakönyvek több, szerény nézetünk szerint felesleges rovatba nem szüntettedik, és ugy a végrhajtsági utasításban az eljárás nem egyszerűsítettik, a munka idővel nagyon föl fog szaporodni. Az anyakönyvezés gyors menetét leginkább az elkönyvelendő esetek bevezetése előtt kiállítani rendelt statisztikai lapok kitöltése gátolja. Ezen teendőket az újabb kiadott rendeletek már annyira szaporították, hogy bátran állítható, miszerint a statisztikai lapok lelkiismeretes kitöltése ma már ugyanannyi időt vesz igénybe, mint maga az anyakönyvezés. A statisztikai lap 25—30 kitöltendő rovatát között a legtöbb időt a foglalkozásra vonatkozó rovat veszi igénybe, mert ezen rovat pontos kitöltését a rendeletek az anyakönyvvezető különös kötelességévé teszik. Ezen rovat kitöltésénél az anyakönyvvezető a fennálló rendelet értelmében a termelő osztályhoz tartozó egyéneknek például köteles megállapítani: hány holdnyi birtoka van az illetőnek és a szerint meg kell a kiadott kules szerint határozni és a rovatba bevezetni, hogy nagybirtokos, földbirtokos, kisbirtokos vagy kisbirtokos és napszámos az illető. A napszámosoknál például az anyakönyvvezetőnek meg kell állapítani, hogy minő gazdasági ágban napszámos s ha csak az egyik ágba sem bírja besorozni, akkor írhatja be, hogy napszámos különböző ágban. Es így van az összes foglalkozásoknál, mert a kérdéses rovat kitöltésénél az anyakönyvvezetőnek tiltva van általános foglalkozásokat kitüntetni, pld a kocsis nem írható be kocsisnak, hanem parádés kocsis, kocsis orvosnál a praksisban, kocsis a szodagyárosnál stb. (Vége köv.)

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő mindennap reggeli 6 órától délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére kedden és pénteken d. u. 5 $\frac{1}{2}$ óráig; ugyanazon napokon 8-tól 8-ig este urak részére is. A kád-fürdő egész nap este 7 $\frac{1}{2}$ óráig nyitva marad.

Május 14. Tavasszi közgyűlés.

— Személyi hir. Dr. Schak Béla, a felsőkereskedelmi iskolák főigazgatója a nagybecskereki felsőkereskedelmi iskola megvizsgálása végett ma délután városunkba érkezik.

— A protekció ellen. A pénzügyminiszter újabb szigorú körrendeletet küldött az összes pénzügyigazgatóságoknak, melyben hivalkozva az 1897. évben kiadott körrendeletre, ismételtlen figyelmezteti a tisztviselőket, hogy közpályán működő férfiak pártfogását igénybe ne vegyék sem soronkívüli előléptetés, kinevezés vagy állás elnyerés céljából. Ha ezt a mondott esetekben mégis megtennék, kérésüket nem teljesíti.

— Vörheny. Bobda községben már egy hónapja grasszál a vörheny, csupán a legutolsó héten 9 megbetegedési eset történt.

— Hirsch bácsi meghalt. A városnak egy pátriarkális öreg ura szállt tegnapelőtt sirba. Ki ne ismerte volna idb. Hirsch Lajost (vulgó Hirsch bácsit), a kinek aranyos humora, ritka, ötletes jókedve népszerű volt mindenfelé? Jókívét megtartotta mindvégig, noha az utóbbi években már elvesztette szemvilágát és otthonülő, csöndes ember lett. Az öreg urat, a kinek halála osztatlan részvételt keltett, tegnap helyezték örök nyugalomra.

— Segélydíj róm. kath. tanítóknak. A vallás- és közoktatásügyi miniszterium pályázatot hirdet a Karlitzky Albert féle alapítványból a Temes, Torontói és Krassó-Szörény vármegyei római katolikus iskolák tanítóit, valamint ezek özvegyeit és árváit illető három, egyenkint évi száz koronás segélydíjra. Jogositva vannak a tanításra aggkoruk vagy pedig testi fogyatkozuk miatt alkalmatlanná vált tanítók, vagy jogosult tanítók kifogástalan erkölcsi magaviselettel tanúsított, férjükkel életfogytiglan élt vagy tölük önhibájukon elváltatott özvegyek és a jogosult tanítók árvái, kik 14 ik életévüket még nem érték el. A segélydíjak a tanítóknak vagy az özvegyeknek életfogytiglan, az árváknak 14. életévük betöltéséig adományoztatnak. A folyamodók minősítését igazoló okirattal kellőleg felszerelt folyamodványok a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumnál április 30 ig nyújtandók be.

— Halálozás. Vettük a következő gyászjelentést: Gerzanits Gyula ugy a maga és neje szül. Tullics Irén, valamint nagynéje öz. Kovács Józsefné szül. kézdi-szentléleki Bálintny Mária nevében fájdalomtelt szívvel jelenti, hogy feledhetlen jó atyja, íjja, illetve fivére kézdi-szentléleki Bálintny Pál ur, nagyméltóságú gróf Károlyi Sándor gazd. tanácsosa, a Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek országos Egyesületének és Nyugdíjintézetének alapítótagja és alelnöke stb. folyó évi március hó 24 én reggel 8 órakor, életének 65 ik évében rövid szenvedés után elhunyt. A boldogútnak hült tetemei folyó hó 26 án délután 4 órakor fognak Dunakeszin a gyászhasában, a róm. kath. egyház szertartása szerint beszentelteni és a dunakeszi sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent miséldozat folyó hó 27 én délelőtt 8 órakor fog a dunakeszi róm. kath. templomban a Mindenhatóknak bemutatni. Budapest, 1900. március hó 25 én. Aldott legyen emléke!

— Leégett kotárka. Réva-Ufaluban leégett Kiss Károly nándoregyházi lakos tulajdonát képező kotárka a benne lévő csöves kukoricával együtt. A kár 1700 korona. Biztosítva nem volt.

— Tehenek az aszfalton. Nem azokról a jónevelésű tehenekről akarunk írni, a melyek egy kis tíz éves fiu kürtszavára szépen kijönnek az istállóból s kettős rendekben ballagnak a legelő felé, hanem azokról a harcias tehenekről, amelyek megkergetik az iskolás gyermekeket, sőt a járókelőket is leszorítják az aszfaltról, mintha azt a tehenek számára csináltatta volna a magisztrátus. A praeventív rendőrség feladata, hogy megakadályozza az efféle fordított állapotokból keletkező szerencsétlenségeket, kérjük ennőfogyva erélyeskező rendőrkapitányunkat, tegyen róla, hogy az aszfaltjárda ismét visszaadassék rendeltetésének s ha az a kis csordágyerek nem bír imponálni azoknak a rakoncátlan teheneknek, hát imponálabb csordást alkalmazzanak, aki karikás ostorral szorítsa a teheneket a rendre, aminek muszáj lönyni.

— Egy bot története. A perlaszi kir. járásbírósa a csendőrségi jelentés kapcsán egy súlyos botot kapott, amelyhez a következő esemény fűződik: A bot Gresits Lázár csemtai lakos tulajdonát képezi. Ezzel a bottal a kezében vasárnap délután az utca közepén megtámadta régi haragosát Petrov Miklóst és olyan szaporán sztozotta csapásait leginkább a fejére, hogy a szegény Petrov összeesett. Az orvosi látlelet koponya és oldalsónt törést állapított meg több helyen s az a vélemény, hogy Petrov aligha lesz többé ember, még ha életben marad is. Ennek folytán Gresitset a perlaszi járásbírósa kiadott vizsgálóbírája letartóztatta.

— Leányrablás. Rajkov Pál szerbneuzinai lakos Perszida nevű leányát, amint a napokban reggel 5-6 óra közt a Temes folyóból vizet merített, Marinkov Pál, Szelkity György szerbittebei és Pojnes Vitályos szerbneuzinai lakosok meglesették s azután se szó, se beszéd, megrohanták, száját betömtek, kezeit, lábait összekötötték s feldobták a közelálló kocsiba. A rablott teherrel elváltak Szerb Ittebére és a leányt Marinkov Dragomir házában leszállították, ahol fia, a leányrablás értelmi szerzője igyekezett megszélesíteni a leányt, akit már régóta feleségül szemelt ki magának. A megszélesítés már a harmadik napon sikerült, midőn a kétségbeesett szülők csendő fedezet alatt berontottak a szerelmeskedők közé s a leányt hazavitték. A leányrablót személyes szabadság megsértése címén feljelentették a nagybecskereki kir. törvényszéknél.

— A burok árváit hozzák. Ez a hír terjedt el a napokban Magyar Ittebén és környékén. A magyarázata ez: A „Fehér kereszt országos lelencbiz. egyesület” temesvári fiókja, amely két hó előtt áldásos működését a délvidéken is megkezdte s elhagyott gyermekek felneveléséről, azoknak az emberiség s a haza javára való megmentéséről gondoskodik, Magyar Ittebén telepet szervez s tervbe vette, hogy elhelyez családkhoz mintegy 100 gyermeket szoptatásra s nagyobbakat is eltartásra. Ezt a napokban 5 csecsemő elhelyezésével meg is kezdte; az eszme az asszonyok között örömmel találkozott s számtalan a jelentkezők száma, a nép fantáziája azonban itt-ott azt hiszi, hogy az elhagyott gyermekek az elesett bur harcosok árvái. A tegnapi napon jelentkezett két német párdányi asszony és ők is kérték a község jegyzőjét, hogy juttasson nekik árvákat, mert mint az egyik jól megtermett sváb asszony mondta, az ő regye azt hiszi, hogy az elhelyezendő gyermekek a burok árvái s lányai rimáncoktak, hogy ők is fogadjanak el legalább egyet tartásra.

— Haláttan szálló vendég. Nagy Tószegen Escher Máttyás szállást adott istállójában Bruck Lipót nagyikindai lakosnak, amit azzal köszönt meg, hogy magához vette gazdájának ruhaneműit és kereket oldott. Keresik.

— Találkozás a rendőrségen. — Nevem Juga jövök Kis Kun Kecmeregrol, megyék Belegrádba. Azaz csak mennék, mert összes műszereimet és készpénz állományomat egy sehonnai bitang ember elorozta. Ezekkel a szavakkal állított be tegnap délelőtt egy nagybaju fiatal ember Jan Kovits alkaptányhoz, aki mindenekelőtt a nacionalét vette föl az atyáival. E szerint a károault Juga Fridolin, mesterségére nézve magát hajművészeknek vallotta, az alkaptány azonban borbélysegédet irt a protokulumba. Juga tegnap megérkezése estéjén alaposan berugott s borközi állapotában elnyomta a buzgóság és elaludt. Ezalatt elletpták kézi tászkáját, amiben Juga szerint egy „hajnyíróny“ és egy „szőrmekeppasztyu“ is volt, a fehéremű mellett meg lehetett még vagy tíz korona készpénze. Nincs egy megveszekedett krajcárja sem, kéri a kapitány urat, adjon neki egy kényszerlevelet. Alig végzi el Figaró utódja előadását, egy másik alak topann be, aki még rá se kezdhetne mondókáját, Juga egész diadalal kiáltja, hogy ez az, aki őt meglapta, mert míg a „szeszélyes italokat“ élveztem, ez az ember mindig mellettem settenkedett. Majdnem hajbakaptak. Az alkaptány kihallgatta azután az ujonjtöt, akit Ruttk a Károlynak hívnak, foglalkozására facér pincér és neki is olyan passzus kell, amivel ingyen lehet utazni. Mivel a lopás nem volt rábizonyítható, Ruttk is kapott olyan céduát, mint Juga, amit úgy hívnak, hogy kényszer utlevél. Szegedig még együtt is utazhatnak, amennyiben Ruttk a Vörösvárig, Juga pedig Kis Kun Kecmeregig kapott passzust, pedig nagyon szerette volna az utóbbi, ha Belegrádba küldik, mert ott jó kondíciója akadt volna.

KÖZGAZDASÁG.

Gabonavásárlások Rumánia részére. Rumánia múlt évi kedvezőlelen aratása nemcsak a kereskedelmet, hanem a mezőgazdasági termények piacait is befolyásolta. Crajovai alkonzulátumunk múlt évről szóló jelentésében említi, hogy az előző években 20-30 vontató hajó mennyiségű árpa és zab szállított a Dunán felfelé, a jelentési év nyarán azonban a rumán kormány arra volt kényszerítve, hogy mintegy 500 kocsirakomány árpát, 1500 kocsirakomány zabot és körülbelül 10,000 kocsirakomány szénát külföldről vásároljon. Az első két termény teljes mennyiségben szállított, a 10,000 kocsirakomány szénából azonban a később bekövetkezett esőzési időszak

miatt csak körülbelül a fél mennyiség került tényleges behozatalra, a többi rendelés visszavonott. Minthogy a fentebb felsorolt bevásárlások csakis a katonai szükségletek fedezésére szolgáltak, úgy hírlik, hogy a rumán kormány tavasszal újabb zab- és árpa megrendeléseket fog föladni, hogy a vásárolt terményeket azután a gazdák között ossza szét.

— Állatbetegségek. Torontálvármegye állatbetegségeinek legutóbbi statisztikája, mint a „Földmívelési Ertesítő“ közli, a következő:

- Veszetségi:**
 alibunári j. Alibunár 1 u.,
 törökkanizsai j. Csóka 1 u.,
Takonykór és bőrféreg:
 bánlaki j. Ürményháza 1 u.,
 nagybecskereki j. Béga Szent György 1 udvar,
 Orlovát 1 u., Perlasz 1 u., Rudolfs-
 gnád 1 u., Szerb-Aradácz 1 u.,
 pancsovai j. Glogon 1 u.,
 törökbecsei j. Aracs 2 u., Melence 1 u.,
 zombolyai j. Kis-Orosz 1 u., Nagy-Tószeg 1 u.,
 Nagy Becskerek v. 4 u.
Rühkór:
 antalfalvi j. Ozora 1 u., Torontál-Vásárhely 2 u.,
 bánlaki j. Bánlak 23 u., Nagy-Margitta 4 u.,
 Zichyfalva 1 u.,
 nagyikindai j. Magyar Pádé 1 u.,
 nagyszentmiklósi j. Nagy-Osz 1 l., Nagy-Szent-
 Miklós 1 l.
 pancsovai j. Réva Ujfalu 1 u., Sándoregyháza
 2 udvar,
 törökbecsei j. Melence 1 u.
Sertésvész:
 bánlaki j. Partos 1 u., Szécsentfalva 6 u.,
 Zichyfalva 1 m.,
 nagybecskereki j. Lukácsfalva 1 p.,
 nagyszentmiklósi j. Kis-Zomber 1 p.

Színház és irodalom.

Műsor:
 Kedd: Családi örömök.
 Szerda: Lili, vagy a tűzértrombitás szerelme.

* **Bolond.** Rákosi Jenő romantikus szép operettje tegnap került másodszer színpadra kifogástalan kitűnő előadásban. Réti Lina Bimbilla szerepében valóságos magával ragadta a közönséget, a mely fáradhatlanul tapsolt a fiatal művésznőnek. Kovács Sándor a bolondot ruházta fel ezernyi ötletességgel és találékonysággal. Farszto munkája feltétlen elismerést érdemel. Szentmiklóssy Béla még mindig beteg hanggal énekelt, annál inkább pótolta aztán ezeket a fogyatékosságokat a játékaival. A zenekar kivételesen elég jól játszott.

* **Réti Lina jutalomjátéka.** A mi csalóány-hangu művésznőnk holnap veszi ki jutalomjátékát s ebből az alkalomból a „Lili“ kerül színpadra. Réti Lina annyi kellemes estét szerzett már bájos énekével a nagybecskereki műértő közönségnek, hogy bizvást remélünk holnapra telt házat. A legbájosabb vaudeville s a kitűnő énekesnő egyaránt megérdemlik ezt.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése március 27-én.
 Budapest, március 27. (A „Torontál“ ered. táv.) A képviselőház mai ülésében a pénzügyi tárca költségvetését tárgyalta. Léva y Lajos mondott hosszabb beszédet a költségvetés elfogadása mellett.

Lobkovitz herceg.

Budapest, február 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Lobkovitz herceg budapesti hadtestparancsnokról legtöbb fővárosi lap azt a hírt terjesztette, hogy egyik morvaországai városkában szélütés érte volna. Ennek a hírek a legelőkelőbb cáfolata bizonyára az a hír, hogy Lobkovitz herceg holnap Budapestre érkezik feleségével együtt és egészséges.

A transzváli háború.

Budapest, márc. 27. (A „Torontál“ ered. táv.) Barkl-Ywest-ből jelentik, hogy négyszáz bur ismét megszállotta Papkwelt. Budapest, márc. 27. (A „Torontál“ eredeti táv.) Ladysmith-ből jelentik: A

burok a Vanleens szorosban erősen elszáncolták magukat. Kimberleyből nehéz ágyúkkal egy angol expedíció ment Grignatowa-ba, melyet az angolok megszállottak.

Budapesti gabonafőzsde.

Budapest, 1900 március 27

A készáruüzlet hivatalos árjegyzősei.

B u z a	kilos	50 sítog		kilos	50 kilogr.		
		ár	kor- telj		ár	kor- telj	
Bánsági	6	73	730	745	80	780	795
Tiszavidéki	76	745	765	80	785	810	
Pestvidéki	76	725	745	80	785	810	
Bácskai	76	0.	0.	80	0.	0.	

Rozs	új	elsőrendű	kilos	
			ár	kor- telj
			70	72
		másodrendű	6.0	6.20
Árpa		takarmány	60-62	5.65
		égetni való	62-64	5.45
		sőfőzésre való	64-66	0.-
Zab			39-41	5.35
Tengeri	6	bánsági		5.25
		másnemű		0.-

Hataridő-üzlet.

Budapest, márc. 27. (A nagybecskereki Lloyd-társulat rév.) Erős kínálat mellett a malmok tartózkodó magatartása miatt az üzletmenet lanyha volt. Az árak 10 fillérral estek. Kötetett:
 Buza 1900 áprilisra 7.44—7.45
 Buza 1900. szept.-re 7.68—7.69
 Rozs áprilisra 6.31—6.32
 Zab áprilisra 4.91—4.92
 Tengeri 1900. májusra 5.29—5.30

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Nagybecskerek, kedd, 1900. március 27-én.

Itt először: Családi örömök.

Vígjáték 3 felv. Irta: Bisson.

Személyek:

- La Thibandiere — Krémer Sándor
- De Terillac — Szepessy Gusztáv
- Terillac Adrier — Deery Béla
- Theodule — Viragh Ferenc
- Cerc urt — Kovács Sándor
- Anette — Páfi Mariska
- Thibandierne — Borsitzky Ilona
- Angéle — Holézy Ilona

Kezdeté 8 órakor.

H I R D E T É S.

26472. tkvi szám 1899. 299—1.1

Végzés, árverési hirdetményi kivonat.

A pancsovai kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán Schlesinger G rson javára 65 fnt 2 kr. tőke, ennek 1896. évi szeptember hó 8 ik napjától járó 5% kamata, 25 fnt 65 kr. eddigi, 10 fit 90 kr. jelenlegi és még felmerülendő költség kielégítése végett az 1881: 60. t. cz. 144. § a alapján és 146. § a értelmében Mojcs D me jarkováci lakos ellen Jarkovác közsgben fekvő és a 2329. sz. tkvben foglalt:
 1. I. dűlő 169. hrsz. 2 hold I. oszt. szántóra 316 fnt.
 2. III. dűlő 169. hrsz. 2 hold II. oszt. szántóra 148 fnt.
 3. IV. dűlő 169. hrsz. 2 hold 800 □ öl I oszt kaszállóra 334 fnt becsárban az árverést elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Jarkovác községében 1900. évi március hó 30 án d. u. 3 órakor fog megtartatni a következő egy a tkvi hivatalban, mint Jarkovác községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

1. A kikiáltási ár a becsár.
2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alól is el fog adatni.
3. Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át vagyis 31 fnt 60 kr., 14 fnt 80 kr., 33 fnt 40 krt készpénzben vagy óvadékképes érték papirokban a kiküldött kezéhez letenni.

Pancsován, 1899. évi december hó 26-án.

Kir. tszéki bíró.

VASUT-ÜGYEK.

4901/900. szám.

Magy. kir. államvasutak.
Üzletvezetőség Szegeden.

Hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a szegedi rendezőpályaudvaron létesítendő két új átmenő vágány alépítményének előállítására szükséges földmunkálatok végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Szegeden, a magy. kir. államvasutak üzletvezetőségének pályafentartási osztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatokat legkésőbb 1900. évi április hó 2-án déli 12 óráig kell benyújtani alulírott üzletvezetőség általános osztályában.

Az ajánlatokat egy koronás, az ajánlat mellékleteit ivenként 30, filléres bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal kell benyújtani: Ajánlat a szegedi rendezőpályaudvaron létesítendő két új átmenő vágány alépítményének előállítására.

Az ajánlat benyújtása előtt két nappal vagyis 1900. év március hó 31-dikén déli 12 óráig 3000 azaz háromezer korona bánompénzt kell a magy. kir. államvasutak szegedi üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránál akár készpénzben, akár állami betétekre alkalmas értékpapirokban letenni.

A bánompénzről szóló letétjegy az ajánlat-hoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánompénzek térti bevénnyel adandók fel.

Szegeden, 1900. március hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

28162/1900. szám.

Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré teszük, hogy folyó évi július hó 1-étől számítandólag, különféle rakományok több kazánkocsit adnak bérbe 1-3 évig terjedő időtartamra.

Tájékoztató céljából, a szerződési feltételek lényegesebb pontjai közül a következőket közöljük:

1. A kazánkocsik használatáért az évi bér tonnánként 30 kor., szóval harminc koronában van megállapítva, mely bér készpénzben és évenként előre fizetendő.

2. Minden egyes kazánkocsinak a magy. kir. államvasutakon vagy az általuk üzembe vett helyi érdekű vasutak vonalain, töltött állapotban, évenként legalább 2000, szóval kétezer kilo métert kell teljesíteni, illetve befutni.

3. A kilométer teljesítmény, valamint egyéb szerződési feltételek betartásának biztosítása céljából, minden egyes kazánkocsi után, az első évre járó bérösszeggel egyidejűleg, 200 kor., szóval kétszáz korona teendő le óvadék gyanánt készpénzben, vagy állami biztosítékokra alkalmas értékpapírokban.

Felhívjuk tehát mindazokat, a kik kazánkocsikat bérbe venni szándékoznak, hogy az erre vonatkozó és 1 koronás bélyeggel ellátott ajánlatukat az alulírott igazgatósághoz beküldjék.

Az ajánlatnak a következőket kell tartalmaznia:

a) a bérbe veendő kazánkocsik mennyiségét;

b) a kazánkocsik kihasználását, illetve annak megjelölését, hogy a kocsik mily szállítmányok továbbítására fognak használatba vétetni;

c) a bérleti időtartam meghatározását, mire nézve megjegyezzük, hogy a kazánkocsik egy évnél rövidebb, illetve 3 évnél hosszabb időtartamra bérbe nem adatnak;

d) azon állomás megnevezését, a melyen a kazánkocsik tárolása kívántatik; megjegyezzük azonban, hogy az csakis a magy. kir. államvasutak kezelése alatt lévő valamely vonal állomása lehet.

d) Az ajánlatok zárt borítékban, a magy. kir. államvasutak igazgatóságához címezve, legkésőbb folyó évi április hó első napjáig nyújtandók be, a következő megjelölés alatt: „Ajánlat 28162/1900. F. III. számhoz.”

Később beérkező ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Végül hangsúlyozzuk még, hogy a kazánkocsik bérbeadását illetőleg szabad rendelkezési jogunkat minden tekintetben fentartjuk.

Budapest, 1900. évi március havában.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Hirdetések.

913. tkvi szám 1900.

298-1.1

Arverési hirdetmény és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Eibeschutz Miksa dr. végrehajthatónak Mrksits Vema, Jana, József és Omalyev Tyira szerbittebei lakosok végrehajtást szenvedő kelleni 75 frt 45 kr. tőkekövetelés jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a n.-becskereki kir. törvényszék területében levő Szerb-Ittebe község 436 sz. tjkvében 5071/b. hrsz. a. felvett 85 □ öl gyümölcsöskert 12 korona, a szerbittebei 2398. sz. tjkvben 1403/b., 1861/b., 2319/b., 2773/b., 3327/b., 3781/b., 4234/b., 4589/b. hrsz. a. felvett 5 hold 530 □-öl szántó 1572 korona kikiáltási árban 1900. évi április hó 30-dik (harmincadik) napjának délelőtt 10 órája Szerb-Ittebe községhezánál megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni.

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kikiáltott birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át, vagyis 157 kor. 20 fillért készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. c. 42 §. jelzett árfolyammal számított s az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. ig. min. rendelet 3. §-ában jelzett óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t. c. 170-ik §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáztatni.

Kelt a nagybecskereki kir. törvényszék telekkönyvi hatóságánál, 1900. évi január hó 31-én.

Dr. Selymessy,
kir. tvszéki bíró.

Torontálmegye Szerb-Ellemér községétől.

Hirdetmény.

Szerb Ellemér község urbéri határának vadászati joga 6 évre a folyó évi április hó 19-én d. u. 3 órakor Szerb-Ellemér községhezánál nyilvános árverésen haszonbérbe fog adni.

Feltételek a jegyzői hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők

Szerb Elleméren, 1900. évi március hó 22 én.

Kvatsák,
jegyző.

295-2.2

Mihajlov,
bíró.

Torontálmegye Szerb-Ellemér községétől.

Hirdetmény.

Közhírré tétetik, hogy Szerb Ellemér községnek mintegy 640, esetleg 524 hold urbéri legelőjén a marhalegeltetési díjszedési jog ez évre Szerb-Ellemér községhezánál f. évi április hó 12-én d. e. 9 órakor nyilván árverésen haszonbérbe fog adni.

Árverelni szándékozik arra meghívottnak azzal, hogy a feltételek a jegyzői irodában betekintheők.

Szerb-Elleméren, 1900. évi március hó 22 én.

Kvatsák,
jegyző.

294-2.2

Mihajlov,
bíró.

Torontálmegye Német-Párdány községe.

3092. ki. szám 1899.

296-3.2

Hirdetmény.

Német-Párdány község földbirtokosai a községi határ minden egyes részletének kataszter szerinti felmérését s aztán a hirtoknak karókkal való megjelölését határozták el. A felméréndő terület mintegy 2700 holdból és 2000 részletből áll. A karókat a birtokosok fogják saját költségükön előállítani.

Felkéretnek ezen munkára vállalkozó földmérnök urak, hogy ajánlataikat legkésőbb folyó évi április hó 20-áig Német-Párdány község előjáróságának küldjék meg.

Kelt Német Párdányban, 1900. évi március hó 25-kén.

Stassik János,
jegyző.

Nágl Miklós,
bíró.

Hirdetések

felvételnek a

„Torontál”

kiadóhivatalában.

Tüzifa. Kizárólag elsőrendű legfinomabb minőség.

Mérsékelt áron.

Valódi porosz szalon-köszén.

Kapható:

Kurländer Imre-nél Nagybecskerek,

Korona-utca 585/11. (Telefon 35. sz.)

Kurländer-udvar

Gizella-part (Telefon 89. sz.)

44-53.47

A Kurländer-udvarban több célszerűen épített üzlethelyiség kiadandó.